

Szerkesztőbizottság: Jókai Anna (elnök),
Báger Gusztáv, Csontos János, Fehér Béla, Horváth
Antal, Kalász Márton, Kő Pál, Nemes Attila,
Salamon Konrád, Szakály Sándor, Vasy Géza

Főszerkesztő: Oláh János

E-mail: foszerkeszto@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7035

Olvasószerkesztő, tanulóanyag: Rosonczy Ildikó

E-mail: tanulmany@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7033

Vers, könyvkiadás: Szentmártoni János

E-mail: vers@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7032

Proza: Biró Gergely

E-mail: proza@magyarnaplo.hu
Mobil: (70) 388-7031

Nyitott Műhely: Ekler Andrea

E-mail: andrea.ekler@gmail.com

Európai Figyelő, Lapszemle: Falusi Márton

E-mail: europeanobserver@magyarnaplo.hu

Könyvszemle: Erős Kinga

E-mail: kritika@magyarnaplo.hu

Tördelőszerkesztő: Molnár Csege-Hajna

Borító: Zách Eszter

Ügyműhely: Cech Vilmosné, Nagyné Paládi Judit

Terjesztés: Zsiga Kristóf

E-mail: elofizetes@magyarnaplo.hu

A szerkesztőség címe (Írott Szó Alapítvány)

1092 Bp., Ferenc krt. 14.

Levelezési cím:

1450 Budapest, Pf. 77.

Számlázási cím: **1062 Bp., Bajza u. 18.**

Telefon/fax: **413-6672; 413-6673**

Szerkesztőségi mobil:

(70) 388-7034

Elektronikus levélcímünk:

info@magyarnaplo.hu

Elérhetőségünk a világhálón:

www.magyarnaplo.hu

Kiadja az Írott Szó Alapítvány (1092 Bp., Ferenc krt. 14.) és a Magyar Napló Kiadó Kft. (1062 Bp., Bajza utca 18.). Terjeszti a Nemzeti Hírlap-kereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok. Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága (1080 Bp., Orczy tér 1.) Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél, emailen (hirlapelofizetes@posta.hu), faxon (303-3440) egy évre 7390 Ft, fél évre 3865 Ft. További információ: 06-80-444-444 Külföldi előfizetés: a szerkesztőség címén. Az előfizetési díj egy évre postaköltséggel együtt 60 USD vagy 50 EURO, mely átutalható a HVB-Bank Hungary Rt. (1065 Bp., Nagymező utca 44.) 10918001-00000421-10290001 számú számlára, vagy bankcsekkben elküldhető a szerkesztőség címére. Nyomda: Mackensen Kft. 1139 Bp., Frangepán utca 12-14.

Meg nem rendelt kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Minden felbélyegzett, válszborítékkal ellátott levélre válaszolunk. Muta-
tópéldány kérhető, megrendelés leadható a szer-
kesztőségben.

A címlapon: **Monoszló Dezső**
és a **Nézőpont** vendége: **Marosi Gyula**

„kelj föl és járj, Petőfi Sándor!”

Amikor az én nemzedékem általános iskolába járt, a Rákosi-korban, március 15-e volt az a nemzeti ünnep, amelynek szentségét, magasztosságát átértéztük, akárcsak elődeink. Ekkor szinte egybeesett a családi és a hivatalos iskolai nevelés, büszkén feszíthettünk, nem kellett mást gondolnunk, mint amit a szónoklatok elharsogtak. Aztán elkövetkezett 1956 októbere, s közülünk sokan átélhették, megérthették, nem kevésbé 1848-nak és Petőfi Sándornak köszönhetően, hogy miért testvére egymásnak e két forradalom.

Tudjuk, a boldogság nem soká tartott. S hiába reménykedtünk például mi, elsős gimnazista fiúk abban, hogy Márciusban újra kezdjük! – a totális terror semmit nem engedett szorításából. Akkor ismerkedtem meg, persze nem tananyagként Reviczky Gyula nagyszerű emlékező versével:

*„Hivatlanul is megjössz minden évben,
Szép március, bilincs-oldó tavasz!
De azt a régi márciust nem érzem;
A naptár mond csak annak; nem vagy az;
A hit kidőlt, a szívnek semmi lángja;
Fásúltan él a kor s eszmétlenül!”*

Tényleg 1887-ben keletkezett ez a költemény? Vagy ötven, száz, százhusz évvel később? Nem csak a kissé ódon nyelvhasználat köti egyetlen korszakhoz?

Reviczky versének, Babits Mihály hasonló szellemiségű centenáriumi versének édes testvére Utassy József fiatalkori alkotása, a *Zúg március*. A mi nemzedékünk számára megjelenésekor, 1969-ben s később is, mindmáig ez volt a legforróbb vallomás, a legteljesebb vállalás Petőfi Sándor és 1848 örökségéről. A halottak feltámasztása krisztusi cselekedet, Utassy verséből azonban olyan hatalmas erő sugárzik, hogy szinte elhisszük: a költő elődjének nem csak a szellemiségét képes megidézni, hanem körénk varázsolhatja valóságos alakját is. Mindez könnyen érthető, hiszen *A XIX. század költői* című alkotásból közismert népi-nemzeti követeléseket fogalmazza újra: a bőség meglopott kosarát mutatja fel, a jogfosztást, a szellem napvilágának és a szabadságnak a korlátozottságát kiáltja világgá. Petőfi versét szövegszerűen meg kellett tanulni az iskolában, gondolatait azonban csak a múltra lehetett értelmezni. Utassy József verse tilalmassá vált. Szaválni, énekelni nem lehetett. Magát a költőt is megbélyegezték, tehetségét vonták kétségbe, s második kötete csak 1977-ben jelenhetett meg. Nem csupán őt magát, a vele szoros eszmei közösséget alkotó Kilencek költőcsoportjának egészét elítélték eszmeiségük miatt. Az egypártrendszer nagyon nehezen viselte el a társadalomkritikát, s csak akkor adott hitelt neki, amikor már égett a ház. Keveset tanultak 1956-ból, keveset 1968-ból. Igazolhatja ezt Nagy László Petőfit idéző, ugyancsak feltámadást áhító-varázsló verse is, a *Föltámadt piros csizma* 1972 újévekor:

*„hát nem szebb az újjászületés
hó alatti kárhozatunknál?”*

Bárcsak jöhetnének igazi márciusok! Bárcsak újjászülethetnénk! Kelj föl és járj, Petőfi Sándor!

Vasy Géza

Vasy Géza: „ <i>kelj föl és járj, Petőfi Sándor!</i> ”	1
--	---

LÁTHATÁR

Oláh János: <i>A gyolcson át</i>	3
Hermann Róbert: <i>Megcsonkított memoárok (Miről írt Mészáros Lázár?)</i>	4
Kovács István: <i>A francia fogoly (Lenkefi Ferenc könyvében)</i>	15
Halmi Tamás: <i>Három közelítés</i>	17
Vasadi Péter: <i>Skizo; Szemle; Mérleg</i>	18
Miklya Zsolt: <i>Talán a csirkecsontok; Olykor mélyebbre szalad; Felesleges mondanom...</i>	20
Kiss László: <i>Forgó; Temető</i>	21
Mogyorósi László: <i>Bináris szerelem</i>	22
Szárász Miklós György: <i>Galéria a Vár fokán (A galériás fejedelem)</i>	23
Rónai-Balázs Zoltán: <i>Egy régi ház konyhája</i>	31
Tornai József: <i>Márta; Tavaszhergelő</i>	32
Monoszló Dezső: <i>Sárga ház</i>	33

NYITOTT MŰHELY

Bíró Gergely: „ <i>A holnap jön</i> ” (Beszélgetés a 85 éves Monoszló Dezsővel)	39
---	----

NÉZŐPONT

Marosi Gyula: <i>Amit megeszel</i>	54
--	----

KÖNYVSZEMLE

Urbán Péter: <i>A halál ihletése (Kontra Ferenc: Drávaszögi keresztek)</i>	58
Ughy Szabina: <i>Angelika bújocskája (Dobozi Eszter: Túl a rákbarakkon. Angelika naplójából)</i>	60
Hegedűs Imre János: <i>Sarlatánok végnapjai (Csiki László: Ajakir)</i>	62
Dobás Kata: <i>Feljegyzések a háború alatt (Kaffka Margit: Napló)</i>	64
Vincze Ferenc: <i>Irodalmak, történelmek, szemléletek a Felsőmagyarország Kiadó Vízjel sorozatában (Babus Antal: Árral szemben; Papp Endre: Szemléletünk próbája; Ekler Andrea: „A közöny az ördög karosszéke”)</i>	65
<i>Lapszemle</i>	68
<i>Szerzőink</i>	70
<i>Hírek</i>	72

Számunkat Oláh Katalinnak a budai Várfook utcáról készített felvételeivel illusztráltuk